

Foto: Henrik Josefsson

Foto: Karin Sund

I Geråsens naturreservat finns nästan femhundra grova ekar, varav fyrtiofem är fredade som naturminnen. De står på tomtområdet nära huvudbyggnaden vid Geråsens gård och är märkta med en fridlysningsbricka. Reservatet ligger både norr och söder om vägen.

Geråsen ligger i ett öppet odlingslandskap. Där finns moränholmar och betade hagmarker med gamla ekar och andra lövträd. I de gamla träden finns många insekter, lavar, svampar och fåglar. Bland de sällsynta svampar som bara växer på ek kan nämnas brödmärgsticka, blekticka och korallticka.

Ekskog

Det har funnits ekskog i Vibyområdet ända sedan varmetiden för 8 000 år sedan. Detta har man fått veta genom att undersöka pollenlager i Vibysjöns botten-sediment. Eken var länge viktig för människan. Ända fram till vikingatiden hade människan i sin religion en stor vördnad för gamla ekar. Detta har säkert gjort att gamla ekar har fått vara kvar.

Sedan mitten av medeltiden bestämde kungen över de ekar som inte stod på frälsejord (jord som ägdes av adeln), eftersom de var viktiga för flottan. Men när ekarna inte längre behövdes högg många ner. Det var bara på frälsejordar som de fick stå kvar. Det fanns

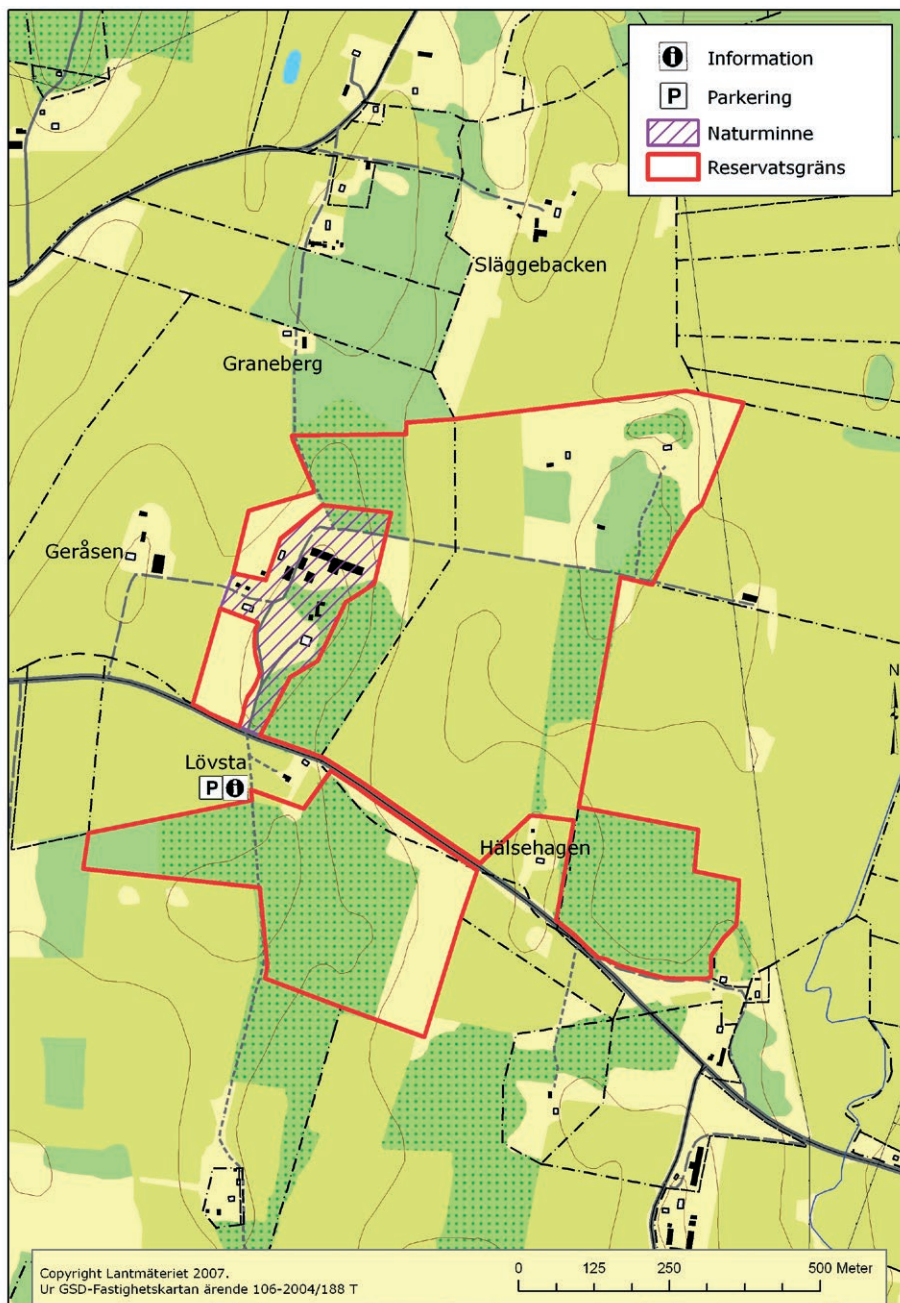
många frälsejordar i Vibytrakten, och därför finns länets mest intressanta ekhagar i just detta område.

Läderbaggen

Läderbaggen (*Osmoderma eremita*) är en skalbagge som är anpassad till att leva i ihåliga ekar som är äldre än 200 år. Den är en av de skalbaggar som finns med i den svenska rödlistan över hotade djur och växter och anses som sårbar. Läderbaggen hör till ett rikt djursamhälle som lever i gamla ekar som är murkna inuti. Där kan man hitta ytterligare 20–30 arter av mycket sällsynta smådjur, som alla är beroende av att gamla ekar får leva kvar i tillräckligt antal.

Läderbaggen lever huvuddelen av sitt liv som larv i den så kallade mulmen, det lösa innanmätet i murkna ekar. Den lever som larv i cirka tre års tid för att sedan förpupas. I månadskiftet juli–augusti kryper sedan de färdiga skalbaggarna fram. Läderbaggen är 3 cm lång och brunfärgad. Normalt kryper den sävligt omkring på de ihåliga ekarna och är mest aktiv i skymningen. Den är värmekrävande, och för att den ska ge sig ut på en flygtur krävs ljumma sommarkvällar.

§ Tänk på att det inte är tillåtet att:

- göra åverkan på markytan,
- störa djurlivet och betesdjur
- plocka blommor eller på annat sätt genom plockning eller grävning skada växtligheten,
- göra upp eld,
- tälta och ställa upp husvagn,
- på ett störande sätt använda radio, bandspelare eller cd-spelare,
- cykla utanför befintliga vägar eller framföra motordrivna fordon,
- anbringa tavla, plakat, affisch, inskrift eller därmed jämförlig anordning,
- anordna snitslade spår.

Vägbeskrivning

Åk 1 km österut från Viby kyrka. Skyltat. Parkering finns. Inga markerade leder finns i reservatet.

OBS! Tänk på att Geråsens gård och tomten till gården inte ingår i naturreservatet.

Fakta om reservatet

Bildat år: 1999

Areal: 53 hektar

Markägare: Enskild

Förvaltare: Länsstyrelsen

Reservatsbildare: Länsstyrelsen

Området ingår i EU-nätverket Natura 2000